

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-рн Тотка Маркова СТОЕВА

за дисертационния труд на НИКОЛЕТА РОСЕНОВА СТОЙКОВА на тема:

"Фонология на сложните съществителни имена в различните езици:

Влияние на акцентните структури на чуждия език върху продукцията и перцепцията в родния език /при конструкции от вида същ. име + същ. име в английския и българския език/"

за присъждане на образователната и научна степен "доктор"
професионално направление: 2.1. Филология, научна специалност "Германски езици" - фонетика и фонология - английски език

научен ръководител: доц. д-р Снежина Любозарова ДИМИТРОВА

В съвременното развитие на лексикалния състав на английския и българския език се наблюдава тенденция за продуктивно образуване на сложни думи, в това число на композити от вида съществително име + съществително име, например - баркод, лаптоп, шоубизнес и мн. др. За българския език и тенденция за подобни заемки главно от английския език. При реализацията на тези думи се констатира колебания за мястото на ударението в качеството му на организиращ елемент на думата като цяло. Този факт определя избора на темата и актуалния характер на дисертационното изследване на Н.Стойкова.

Към формулировката на заглавието на труда се отнасяме достатъчно критично. Първо, то е твърде претрупано и не ообразява значителни работки в хода на изследователския процес на "фонологията на сложните съществителни имена в различните езици". Второ, достатъчно е да се изтъкне съпоставителният характер на изследването на продукцията и перцепцията на ударението в композитите в английския и българския език.

За целите на дисертационното изследване авторката е подбрала и проанализирала безукорен обем литература и заедно с наблюденията и опита като източници на познание е формулирала обекта, предмета, целите, теоретичната и методологична рамка на изследването си /виж 7-8 с. на

автореферата/. При определяне на терминалогичния апарат на изследваното неправомерно се оспорва статуса на термина "композит" и се въвежда "по-обширния термин "конструкция" /с.15 от автореферата/. Смятаме, че "композит" безспорно е пълен синоним на "сложна дума".

В съответствие със съвременния подход за проучване единиците на звучащия поток на речта са проведени експериментални изследвания на равнището на продукцията и перцепцията на съответните звучащи композити. Следва да отбележим, че при анализа на експерименталния материал недостатъчно внимание се отделя на акустичните характеристики на ударението като организиращ елемент на наблюдаваните структури и основно се третира перцептивните му параметри. Необосновано се елиминира продукцията и перцепцията на второстепенното ударение, което често е елемент ~~на~~ от акцентната структура на композитите.

Перцептивният план на изследване на ударението в сложните думи в дисертацията е осъществен убедително и пълноценно. За тази цел е използван специфичен статистически софтуер JMP /SAS 2019/, като дисертантката коректно е подбрала говорителите и оценителите за обезпечаване на изследователския процес. Към представените резултати се отнасяме доверително и адмирираме многоаспектния диференциран анализ на наблюдаваните р реализации: от млади и възрастни говорители, съответно - мъже и жени. Текстът на дисертацията в тази част е пределно онагледен с графики и таблици, което го прави достъпен и удобен за ползване от потребителите на труда на Н.Стойкова.

Приемаме цялостната структура на дисертацията като достойна за защита и присъждане на докторската степен на авторката. Приемаме и заявените в автореферата научни приноси и извеждаме следните приносни характеристики:

- проучването на продукцията и перцепцията на ударението в композити същ. име + същ. име в английския и българския език е първи по рода си възможен подход на изследване феномена "ударение";

- получените резултати с успех могат да се използват за проучване на ударението в други чужди езици в съпоставка с българския;

- резултатите могат да се ползват в лингводидактичен план - за преодоляване на интерференцията на родния език при продукцията и перцепцията на звучаща реч в условията на обучението по английски език като чужд;

- обобщените данни от статистическия анализ на перцепцията на третираните сложни съществителни в двата езика могат да бъдат полезни за целите на проучване влиянието на джендърни и социолингвистични фактори върху развитието на езика като цяло.

Апробацията на дисертационното изследване, съгласно данните от автореферата, се определя от участието на Н.Стойкова в две научни конференции и четири публикации, в това число една под печат.

Авторефератът съдържа основните етапи от изследователската дейност на дисертантката. Текстът му следва да се изчисти от разговорните словосъчетания и да се отредактира в полза на чистотата на научния стил на използване на езиковите средства в българския език.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Въз основа на общата ни положителна оценка на дисертационния труд и приносния характер на резултатите от изследванията, предлагаме на уважаемото жури да гласува за присъждането на НИКОЛЕТА РОСЕНОВА СТОЙКОВА на образователната и научна степен "доктор" и даваме нашия недвусмислен вот "ДА".

20.03.2021г.

Изготвил становището:

/проф. д-н Тютка Стоева/